

MINNESANTECKNINGAR

Informationsmöte 1 om deltagande i Riksbankens e-kronapilot

DATUM: 2020-11-27
AVDELNING: Stabsavdelningen
VID PENNAN: Elisabeth Nilsson

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

Dnr 2020-01167

Introduktion

Riksbanken (Eva Julin, vice Stabschef) hälsade mötesdeltagarna varmt välkomna, presenterade agendan för mötet samt introducerade Riksbankens representanter vid mötet (förutom Eva Julin närvarade även David Lööv, Johan Schmalholz samt Elisabeth Nilsson). En kort genomgång av praktiska detaljer och ordningsregler för mötet genomfördes.

E-kronaprojektet och e-kronapiloten

Riksbanken (Eva Julin) presenterade en kortfattad beskrivning av e-kronaprojektet och dess bakgrund samt hur utvecklingen avseende utgivning av centralbankspengar i digital form tillgängliga för allmänheten (Central bank digital currency – CBDC) gått framåt i omvärlden de senaste åren. Även om Sverige har varit relativt tidiga med att börja undersöka möjligheterna för en svensk CBDC så har Kambodja och Bahamas hunnit före med att sätta en färdig lösning i drift. Det betonades att det ännu inte finns ett beslut med innebörden att Riksbanken ska lansera en e-krona och att arbetet med e-kronan än så länge är av undersökande karaktär. Den kraftigt minskande kontantanvändningen i Sverige innebär att det är viktigt för Riksbanken att utreda förutsättningarna för utgivning av CBDC i form av en e-krona i Sverige. Riksbanken har publicerat två rapporter samt ett flertal artiklar i ämnet vilka redogör för motiven till e-kronaprojektet samt de stora principiella frågor som aktualiseras i samband med överväganden om utgivning av en e-krona.

Riksbankens organisation och bemanning kring e-krona i form av en särskild enhet, enheten för e-krona pilot på Riksbankens stabsavdelning presenterades. Projektet för e-kronapilot består av två delprojekt, ett delprojekt som avser utvecklingen av en teknisk lösning tillsammans med Accenture samt ett delprojekt som avser arbetet med regelverksfrågor för en e-krona. Riksbanken betonade att syftet med e-kronapiloten är att lära sig mer om en e-krona, inte att ta fram en lösning som ska driftsättas. Det pågående projektet tillsammans med Accenture sträcker sig till februari 2021 med möjlighet att förlänga avtalet.

Ett steg 1 av e-kronapiloten

Riksbanken (Johan Schmalholz, sakkunnig betalningar) informerade om den pågående första etappen av e-kronapiloten. Projektet föregicks av en offentlig upphandling som

slutfördes 2019. Av 11 intressenter som lämnade in en intresseanmälan om att delta i upphandlingen valdes tre ut och fick möjlighet att lämna anbud. Av de tre anbudsgivarna tilldelades Accenture uppdraget i december 2019. Den kravspecifikation som ingick i Riksbankens anbudsinvitan var teknikneutral vilket gav frihet för anbudsgivarna att välja mellan olika tekniska lösningar. Den tekniska lösning och testmiljö som etablerats av Riksbanken och Accenture under projektets första etapp består av en decentraliserad databas (DLT) baserad på den öppna källkoden Corda samt molnbaserade samarbetsverktyg. Projektets omfattning styrs av ett antal användningsfall som utgår från att användare av e-kronor genomför betalningar från en elektronisk plånbok för e-krona via mobiltelefon, smart klocka samt kort. Riksbanken och Accenture har etablerat en gemensam projektorganisation med en gemensam projektledning och styrgrupp.

E-krona nätverket och distributionen av e-kronor

Riksbanken (David Lööv, Ekonom) beskrev övergripande hur e-kronanätverket ser ut och hur distributionen av e-kronor går till i den pilotlösning som utvecklats. Den distributionsmodell som etablerats kan liknas vid distributionsmodellen för kontanter där deltagare i ett nätverk för e-krona beställer e-kronor av Riksbanken i utbyte mot debitering av deras konton i RIX. E-kronorna säljs sedan vidare mot slutanvändare som köper e-kronor av deltagarna via debitering av deras betalkonton varefter slutanvändarna får e-kronor insatta på en elektronisk plånbok från vilken de kan genomföra betalningar med e-kronor. Arkitekturen för e-kronans testmiljö som är baserad på den öppna källkoden Corda samt de egenskaper som karakteriserar denna lösning presenterades. En egenskap är att e-kronorna kan liknas vid digitala sedlar (så kallade tokens) som är unikt identifierbara och utgivna av Riksbanken. Det betonades att Riksbankens avvecklingssystem RIX är simulerat i testmiljön och att en framtida testdeltagare inte behöver vara deltagare i RIX för att kunna delta i piloten.

Ettapp 2 av e-krona piloten

Riksbanken (David Lööv, Ekonom) informerade om ettapp 2 av e-krona piloten gällande det planerade arbetet med att bjuda in externa testdeltagare under nästkommande år. En komponent i testmiljön som förbinder deltagarens interna system med e-kronanätverket, e-kronamotorn, har byggts upp under pilotens första fas men deltagarna som ska distribuera e-kronor, d.v.s. länken mellan slutanvändare och e-kronamotorn, har än så länge bara simulerats. Under den andra fasen vill projektet väva samman e-kronanätverket med en riktig deltagare genom att integrera deltagares noder med befintliga system.

Syftet med att ta in testdeltagare är att lära sig mer om hur en integration av en deltagares interna system med e-krona nätverket skulle gå till avseende anslutning av e-krona plånbok mot betalkonto, genomförande av betalningar samt beställning och inlösen av e-kronor mot Riksbanken. Riksbankens förhoppning är att betaltjänstleverantören ska se ett mervärde i att ansluta sig till testmiljön.

De övergripande förutsättningarna som en deltagare behöver uppnå för att kunna delta som testdeltagare är att agera i rollen som betaltjänstleverantör och tillhandahålla betalkonton samt att ha beredskap för att ansluta sig till testmiljön i maj 2021. Bedömningen är att två deltagare kan anslutas till testmiljön.

Nästa steg – informationsmöte 2

Riksbanken (Eva Julin, Vice stabschef) redogjorde för praktiska detaljer inför nästa informationsmöte som planeras att hållas den 11e december 09:00-11:00. Dagens presentation kommer att finnas tillgänglig på Riksbankens hemsida under "Press och publicerat" – "Konferenser".

Paus 10 min

Frågor från mötesdeltagarna

Riksbanken (Elisabeth Nilsson, projektkoordinator) bjöd in mötesdeltagarna att ställa frågor.

- Finns det något skydd mot att missbruka E-kronan till att införa ett socialt kreditsystem? Jämför med utvecklingen i Kina.

Svar: Riksbanken svarade att aktörerna på betalningsmarknaden i ett demokratiskt samhälle som Sverige måste följa gällande lagstiftning som både omfattar regler för förebyggande av penningtvätt och terroristfinansiering samt skydd av personuppgifter. Det innebär att elektroniska finansiella transaktioner behöver vara spårbara samtidigt som den personliga integritetens ska skyddas. Lösningen för e-krona i piloten innebär att Betaltjänstleverantörer, inte Riksbanken, har insyn i de enskilda transaktionerna. Precis som med dagens bankkontosystem.

- Det finns två definitioner av betalkonto i Betaltjänstlagen. Är det den bredare definitionen som gäller för att vi som betaltjänstleverantörer ska kunna vara med i detta projekt eller är det den smalare definitionen, d.v.s. det är tillräckligt med tillhandahållande av betalkonto med grundläggande funktioner?

Svar: Riksbanken svarade att det för deltagande i e-krona piloten inte har någon betydelse vilken typ av betalkonto som tillhandahålls. Det som är väsentligt är att deltagaren agerar i rollen som betaltjänstleverantör och har tekniskt stöd för att tillhandahålla betalkonton idag.

- Kommer varje individ ha ett konto på den decentraliserade databasen (ledgern) eller är det varje betaltjänstleverantör som har ett konto och individer har konton hos betaltjänstleverantören? Vem signerar transaktionen - individens publika nyckel eller betaltjänstleverantören? Har varje individ möjlighet till multipla "konton" hos flera betaltjänstleverantörer?

Svar: Riksbanken svarade att frågan berör definitionen av vad som är ett konto respektive en plånbok i teknisk mening och att denna frågeställning är bättre lämpad för vid ett mer tekniskt orienterat möte. Betaltjänstleverantören kommer att driva en nod i det decentraliserade nätverket för e-krona. Nätverkets design innebär att betaltjänstleverantören blir en deltagare i nätverket och har en avtalsrelation med Riksbanken. Beträffande signering av transaktioner så kan lösningen stödja de alternativ som anges i frågan. Det finns också möjlighet för en individ att ha en relation med flera betaltjänstleverantörer.

- Ser ni att deltagandekrav i RIX och de begränsningar som finns där kan komma att förändras/uppdateras för att fler skall kunna delta?

Svar: Den distributionsmodell som piloten utgår från innebär att deltagaren också är direkt eller indirekt deltagare i RIX för att deltagaren ska kunna köpa e-kronor från Riksbanken. Riksbankens utgångspunkt för piloten i etapp 2 är dock att det inte ställs krav på att en deltagare i piloten är deltagare i RIX idag eller uppfyller deltagarvillkoren för RIX.

- SEB har jobbat med Corda tekniken och frågar om det också går att integrera e-kronor med andra tillgångar som värdepapper och ägarbyte av värdepapper i utbyte mot betalning med e-kronor inom samma plattform. Har ni plockat upp detta och vill ni titta vidare på det?

Svar: Riksbanken informerade om att ämnet är intressant och att Riksbanken är medveten om denna typ av tillämpningar men att e-krona projektet har avgränsat sig från att undersöka alla delar av DLT tekniken.

- Den svagaste länken i lösningen är hur kontrollen sker om token har använts eller inte och att denna kontroll inte fungerar i en offline situation. Skulle det inte vara bättre med en token på mynt och sedelnivå för att förhindra dessa säkerhetsproblem?

Svar: Riksbanken har analyserat frågan om offline och instämmer i att det är en utmaning att stödja offline och arbetar fortsatt med att analysera denna fråga. De tokens i form av e-kronor som omfattas av lösningen är utgivna av Riksbanken.

- Har ni tagit i beaktande den "flopp" det blev med cashkortet som fanns runt år 2000? Vad är egentligen skillnaden och anses marknaden mer mottaglig idag?

Svar: Riksbanken är medveten om försöket med Cash kortet och de utmaningar som var förknippade med en separat betallosning i detaljhandeln.

- En av faktorerna som avgör en acceptans av e-krona är enkelheten och snabbheten i att göra en betalning mellan två aktörer, i t.ex. en butik. I lösningen som visas är det många steg för att genomföra en transaktion. Vad har ni för uppfattning om rimlig transaktionstid för slutanvändare? Har ni en målbild?

Svar: Riksbanken instämmer i att det är en viktig fråga samt en utmaning och har i upphandlingen ställt krav på att lösningen ska stödja omedelbara betalningar. I detta krav ingår att genomföra prestandatester.

- Har ni någon uppfattning om kostnaden för en betalning med e-kronor (förstår att ni tänker att priset bör vara lägre än i RIX)?

Svar: Riksbanken är medveten om att detta är en viktig fråga men det är för tidigt att göra en uppskattning. Den lösning för e-krona som presenterats är en möjlig distributionsmodell och vi vet idag inte vilken modell som kommer att gälla i framtiden om Riksbanken beslutar att ge ut en verklig e-krona.

- Hur adresserar man e-krona plånböcker? Finns något förslag på alias (telefonnummer t.ex.)?

Svar: Riksbanken utreder frågan om adressering och kommer att fördjupa sig i ämnet under pilotens andra år.

- Är tanken att man i piloten inte ska hantera riktiga pengar, alltså att det är en helt och hållet simulerad miljö gällande både e-kronor och betalkonton?

Svar: Allt arbete sker i separat testmiljö och inga riktiga pengar kommer att hanteras.

- Hur ser de praktiska delarna gällande ett deltagande ut? Hur ser tidsplanen ut och vilka resurser kommer att behövas från en deltagare?

Svar: Bedömningen är att arbete med anslutning av deltagare till testmiljön kommer att ske under maj månad 2021. För att kunna delta i piloten behöver man kunna bistå med de personella resurser och kompetenser som rör ens interna testsystem. Riksbanken kommer stå för de licenser av mjukvara, utveckling av komponenter samt projektledning som krävs för att integrera deltagarens interna system. För mer information om vad en integrering kan behöva i insats från en deltagare rekommenderar vi att delta på fortsatta informationsmöten där vi kommer berätta ytterligare om de lite mer tekniska bitarna.

- Hur ser processen ut när ni kommer välja ut 2 deltagare?

Svar: Deltagarna behöver vara betaltjänstleverantörer och tillhandahålla betalkonton. Riksbanken kommer att ta ställning till processen för urval i det fall det finns fler intressenter än två. En möjlig urvalsprocedur är lottning.

Mötet avslutas

Riksbanken tackade deltagarna för engagemanget samt de många frågorna och avslutade mötet.